

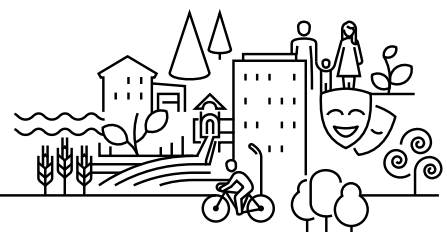

Nordre Follo
kommune

Årsplan 2021/22

Bjørkekroken barnehage

Innhold

Innledning.....	1
KAPITTEL 1	4
Bakgrunn for valg av satsningsområder	4
KAPITTEL 2	5
Satsningsområder	5
KAPITTEL 3	8
Innhold og arbeidsmetoder	8
KAPITTEL 4	8
Dokumentasjon og vurdering	9
KAPITTEL 5	10
Viktige datoer	10
5.1 Aktivitetskalender	10
KAPITTEL 6	11
Diverse.....	11

Innledning

Velkommen til ett nytt barnehageår i Bjørkekroken Barnehage!

I år vil barnehagen starte arbeidet med et nytt og spennende satsningsområde. Dette betyr ikke at barnehagen skal avslutte arbeidet med lek og lekemiljø for nye satsning omfatter også dette i aller høyeste grad. Årets satsningsområde skal være **PROSESS SOM METODE**.

Å jobbe med prosess som metode handler om å være i prosjekter over lengre tid. Det handler om å la prosjektet styres av barnas innspill, tankerekker, spørsmål, undring, refleksjoner og nysgjerrighet fremfor planlagt forhåndsbestemte tema, aktiviteter eller mål. Målet vil nå bli å utforske prosessen, og det er i de magiske øyeblikkene som oppstår av seg selv vi ønsker at barna skal oppleve. Når man sier at leken er et mål i seg selv er også undringen og utforskertrangen hos barn et mål i seg selv. «Mitt inntrykk er at vi som oftest er mer opptatt av å formidle det vi selv kan og vet, enn av å lytte til barnas tanker» skriver Åberg og Taguchi (2006), og det er kanskje noe med akkurat det personalet i Bjørkekroken ønsker å jobbe seg bort ifra dette barnehageåret.

Ved å jobbe med prosess som metode vil barnehagen naturlig nok også jobbe med lek, samspill, språk, samarbeid, sosialkompetanse og demokrati fordi prosesser kun vil utvikler seg om man snakker sammen, finner gode løsninger, komme med ideer, er uenig, diskuterer, reflekterer, lytter til hverandre og ytrer egne tanker og meninger. Dette er god trening mot å bli en god samarbeidspartner, en god venn og en god nabo – ja, rett og slett god trening mot å bli en god samfunnsborger!

Naturlig nok blir arbeidet med språk og gode samtaler svært viktig i det nye satsningen. Språkarbeidet er noe man aldri blir ferdig med. Personalet bruker språket sammen med barna hele dagen i alle situasjoner og barna bruker det for å kommunisere med hverandre både verbalt og nonverbalt – hver dag er språket en naturlig del av barnehagelivet.

Språkarbeidet er en viktig del av relasjonsbyggingen mellom barn-barn og barn-voksne, og det har stor betydning for samhandling og lek. Barnehagen vil fortsette med barnesamtaler der barna skal lyttes til og kunne fortelle hvordan de har det hjemme og i barnehagen. I disse samtaler vil språket være avgjørende for innholdet, men ikke for barnets opplevelse av å bli sett og lyttet til. Innholdet i samtalen vil bli videreført til foreldresamtalene der barna gir samtykke til dette. Personalet skal i år introdusere barna for en ny samtaleform der de bruker bilder av ulike følelser som barna skal knytte til personer de er i nær relasjon til og ulike arenaer som de ferdes på.

«Se meg! Hele meg!» prosjektet skal og vil være et viktig prosjekt også dette barnehageåret. I Nordre Follo kommune er fokuset på å forebygge vold og seksuelle overgrep mot barn en svært viktig satsning og et arbeid det er forventet at alle skal jobbe med. Arbeidet med barns seksualitet skal gjøre barna i best mulig stand til å sette grenser for seg selv og søke hjelp når de har behov for det. For å arbeide med dette tema må personalet sikre at barna er trygge på seg selv, har kjennskap til egen kropp, sine egne følelser og egne og andres grenser. Barna må vite hva som er lov og hva som ikke er lov. Personalet har over lengre tid jobbet med barns seksualitet gjennom progresjonsplanen der man tilpasser innhold og tema etter barnas alder og modenhet. Barnehagen følger progresjonsplanen som er utarbeidet for arbeidet på kommunenivå:

Trinn	Tema	Trinn	Tema
1 (1-2 år)	Kroppen og kroppsdelene. Grenser – si STOPP! Følelser: Sint, glad, redd og lei seg. Familien min.	2 (2-3 år)	Følge opp tema fra tidligere trinn. Kjønn og alder. Grenser – stopp og respekt. Følelser: Sint, glad, trist, redd og lei seg. Empati/medfølelse.
3 (3-4 år)	Følge opp temaer fra tidligere trinn. Hvordan blir barn til? Ulike familiekonstellasjoner. Følelser: Sint, glad, trist, ensom, redd og lei seg. Hemmeligheter.	4 (4-6 år)	Følge opp temaer fra tidligere trinn. Lovlige og ulovlige berøringer. Gode og vonde hemmeligheter. Samtaler.

Barnehagene skal sette kropp og seksualitet på agendaen for å sikre en oppvoksende generasjons trygghet med god kunnskap om kropp og seksualitet, om grenser for egen kropp og respekt for andres grenser og kropp. Barnehagen skal gjøre barna kompetente, og skape gode holdninger og åpenhet rundt barnas seksualitet sammen med foreldrene.

KAPITTEL 1 - Bakgrunn for valg av satsningsområde

Prosess som metode

Personalet har gjennom flere år med fokus på lek sett at leken utvikler seg aller best når den kommer innenifra og når barna har eierskap til den. Det er også noe ved prosessene, den voksnes makt/rolle og rammene de voksne legger for leken vi har blitt oppmerksomme på. For når fungerer leken aller best?

Vi ønsker å starte lek og prosjekter på barnas premisser og innspill i større grad enn tidligere. Vi vil deretter jobbe mot å skape det rommet leken, og prosjektet trenger for å kunne være i utvikling over tid. Vi har tro på at vi på denne måten kan gi barna gode premisser for prosesser, lek, opplevelsen av flyt, lange tankerekker, gode samarbeidsevner og utforskning. Dette er bakgrunnen for at vi ønsker å jobbe med prosess som metode.

«Se meg! Hele meg!»

Forskning på saker om overgrep viser at mange barn tror det de opplever er normalt og bruker i gjennomsnitt 17 år på å si ifra om hva de har blitt utsatt for. Barn kan oppleve dette i eget hjem, eller i mer perifere familie-/vennekrets, eller blant jevnaldrende eller eldre venner på skole. For å kunne sette grenser og si nei må personalet støtte barna i å bli trygge på seg selv og gi dem kunnskap og kjennskap til egen kropp og egne følelser. Personalet i Bjørkekroken er enig med politikerne som har vedtatt at det skal arbeides og satses på forebyggende arbeid i alle barnehagene i Nordre Follo kommune og barnehagen er klare til å fortsette dette arbeidet.

KAPITTEL 2 – Satsningsområder med mål og kjennetegn

Prosess som metode

For å kunne jobbe med prosess som metode er det avgjørende at de voksne godtar og forstår at den beste leken oppstår på barnas premisser, og de beste prosjektene blomstrer når det er barna selv som har kommet med ideen. Dette betyr at de prosessene barna deltar i som gir dem størst utbytte og dermed størst mulig grad av egenutvikling er der prosessene styres av dem selv. Barn er naturlig i prosesser hver dag, hele tiden. Det kan være små nesten usynlige prosesser, og det kan være prosesser som varer over flere dager og er altoppslukende. Vi voksne kan ofte si ting som «*han har helt dilla på Ninjago*» eller «*hun er helt oppslukt av insekter om dagen*» - men sannheten er at barna er i prosess og de drives av nysgjerrighet og undring.

Denne satsningen handler svært mye om voksenrollen. Hvordan tilrettelegge best mulig? Hvordan skape plassen barna trenger og hvordan hjelpe barna med å videreutvikle prosjektene uten å ta over? Personalet må i større grad enn tidligere gi barna regi i prosessene og barna må få være ideskaperne for temaet i prosjektet. Personalet må se egenverdien av prosessen i seg selv – og ikke resultatet. Dette krever at personalet tør å stole på at de er innoen alle fagområdene og at de sikrer mandatet de er pålagt gjennom å legge mindre planer med mål og heller skape rom for den lille tanken eller ideen som oppstår i øyeblikket. For prosjekter og prosesser kan ikke påtvinges eller planlegges i samme grad som temaarbeid. Dette betyr ikke at personalet kan sitte i et hjørne å vente på at barna skal ta initiativ og finne på prosjekter av seg selv – overholde ikke! Personalet må i mye større grad observere, se etter og lytte til det barna sier, leker og snakker om. Noen ganger vil de voksne kun trenge å tilrettelegge og skape rommet barna trenger for å drive prosjektene på egenhånd, mens andre ganger vil de trenge de voksnes hjelp for å samarbeide, til å videreutvikle, til å gi dem materiell eller annet utstyr de trenger for å finne ut av noe eller få noe til å virke. Andre ganger vil de voksne ha en avgjørende rolle for å skape de gode samtalene, for å sette i gang prosjektet og tankerekkeene, for å trekke prosjektet videre, for å stille de riktige spørsmålene, for å veilede og støtte underveis.

Den voksnes rolle må være det barna har behov for at den skal være i de ulike fasene av prosessen. Personalet må tørre å gi mer slipp, samtidig som de må klare å være i flere prosesser samtidig. Ukeplanen skal ikke være tom for det er temaer og fagområder barnehagen skal jobbe med, men det kan hende at planene i større grad enn tidligere må vike for en spennende idè, et prosjekt som aldri tar slutt eller at barna peker ut en annen retning enn først tenkt.

«Det er først når vi lytter til barnas tanker og handlinger at vi kan skape et meningsfylt miljø som vekker barnas lyst og nysgjerrighet til å søke kunnskap i dialog med hverandre» (Åberg og Taguchi 2006).

Hovedmål for satsningsområde prosess som metode

Personalet skal sikre at prosesser får tid, rom og mulighet til å utvikle seg på barnas premisser gjennom å tilby et godt lekemiljø. Personalet skal ha fokus på voksenrollen/maktbalansen og stadig vurdere hvilke muligheter barna har for å medvirke på egen hverdag.

Personalet skal:

- være nysgjerrige på barnas tanker, handlinger og ideer.
- bruke barnas refleksjoner, innspill og forslag som grunnlag for lek- og læringsprosesser.
- jobbe i demokratiske prosesser der barna får trening i å samtale, finne løsninger og utvikle gode samarbeidsevner.
- jobbe frem et inkluderende miljø der barna opplever at de deltar og erfarer glede gjennom prosesser alene og sammen med andre.
- bruke pedagogisk dokumentasjon for å sikre at barnas prosesser synliggjøres.
- være nysgjerrige på å skape, videreutvikle og delta i prosjekter og prosesser på barnas premisser.
- være bevisst sin rolle som voksen og den makten rollen bringer med seg.
- Lytte til barnas verbale og nonverbale ytringer.

Kjennetegn:

- Planene som lages skal være fleksible og raskt kunne endres når barna ønsker det.
- Personalet hjelper og er støttende i barnas utforming av prosjekter og prosesser.
- Barna er synlig deltakende i prosessene på avdelingen.
- Barna samarbeid og har gode samhandlingsevner.
- Det er synlig pedagogisk dokumentasjon på veggene på avdelingen.
- Barna deltar i evalueringsarbeidet.

Hovedmål for prosjektet «Se meg! Hele meg!» - et prosjekt om barns seksualitet

Personalet skal forebygge at barn ikke blir utsatt for seksuelle overgrep og vold gjennom å sikre at barna får kunnskap om hva som er lov og ikke lov. Barna skal lære å sette grenser for seg selv og sin egen kropp, og respektere andres grenser og kropp.

Personalet skal:

- skape gode holdninger og åpenhet rundt temaet barns seksualitet og kropp, og minske risikoen for at seksuelle overgrep og vold skal skje.
- være bevisst egne holdninger, og drøfte og diskutere ulike temaer på ulike møtearenaer.
- skape gode arenaer for samtaler, historier og refleksjon sammen med barna.

«Barn har rett til at ingen skader eller misbruker dem» (artikkel 19 i Barnekonvensjonen)

Kjennetegn:

- Alle avdelingene har tema kroppen og følge progresjonsplanen for forebygging.
- Alle avdelingene bruker «MITT valg» og «Æ er mæ» som idèbank/hjelpeverktøy for gode diskusjons- og refleksjonstemaer med personalet og barna. Vi benytter også jegvet.no og NRK super som har mange gode programmer for barn.
- Barn som sier STOPP og setter grenser for seg selv.
- Barn som setter ord på, forstår og gir uttrykk for sine egne følelser.
- Barn som kan sette seg inn i og forstå andres følelser.
- Barn som har kunnskap om egen kropp.
- Voksne som er respektfulle og lydhør i møte med barnas undring og spørsmål.
- Voksne som undrer seg sammen med og støtter barnas undring og nysgjerrighet.
- Barnesamtalene gjennomføres med barn fra 2-6 år to ganger i året – samtalenes omfang vurderes etter alder og språkutvikling/språkforståelse.

Mål for forebyggende arbeid mot mobbing og sikre inkludering:

Personalet skal sikre at barna har et trygt og godt barnehagemiljø som fremmer helse, trivsel, lek og læring. Barns barnehagemiljø har ikke tidligere fått den samme oppmerksomheten verken i litteraturen eller forskningen som barns skolemiljø har fått. De senere årene har det skjedd en endring, og «psykososialt barnehagemiljø» har nå et eget kapittel VIII i barnehageloven gjeldene fra 1.januar 2021. Barnehagen skal ikke godta noen form for krenkelser og alle ansatte skal gripe inn når et barn utsettes for krenkelser.

Personalet skal:

- Være til stede og aktive i lek, aktiviteter og samtaler med alle barn.
- Være tydelige, interesserte, åpne, varme, sensitive, inkluderende, lydhøre og anerkjennende i kommunikasjonen og samspill med barna og de andre voksne.
- Gi barna et trygt barnehagemiljø uten krenkelser og utestenging.
- Lytte og observere for å fange opp hvordan barn har det.
- Være gode rollemodeller og jobbe med inkludering.
- Slå ned på krenkelser og uønsket adferd.
- Støtte og hjelpe barna med å utvikle god sosial kompetanse og medmenneskelighet.
- Gjennomføre relasjonskartlegging flere ganger i året.
- Sammen med foreldrene skape et godt psykososialt barnehagemiljø.

Kjennetegn:

- Alle barna har noen å leke med, og opplever gode lek- og samspillsituasjoner hver dag.
- Personalet er reflekterte over egen rolle og holdninger.
- Personalet har godt foreldresamarbeid som har fokus på barnets beste.
- Barna sier hei til hverandre om morgningen.
- Barna svarer på andre barn og voksnes henvendelser.
- Barna inkluderer hverandre i leken, og spør om andre vil være med.
- Personalet samtaler med barna om hva som er en god venn, og hvordan man kan være en god venn mot andre.
- Personalet melder ifra til sin kollega, nærmeste leder eller virksomhetsleder der de ser

ansatte som opptrer krenkende ovenfor barn.

- Aktivitetsplan og tiltak lages der vi ser at et barn blir holdt utenfor eller en gruppe med barn får uønsket handlingsmønster.

KAPITTEL 3 - Innhold og arbeidsmetoder

Prosess som metode

Fra høsten 2021 vil vi organisere barnehagen og rommene våre annerledes enn tidligere. Vi er ikke lenger fire mindre avdelinger på huset, men to større fløyer som er delt i mindre grupper. Ved å slå sammen to avdelinger til en fløy får vi flere rom og kan tilby barna mer plass og større variasjon i lekemiljøet. Med det mener vi at vi ikke lenger trenger å bruke to små rom for å tilby formingsaktiviteter innad på hver avdeling, men vi kan nå skape et større atelier til alle barna og bruke det andre rommet som for eksempel et musikkrom. Tanken er at barna skal være med å skape sitt eget miljø i takt med egen utvikling og modenhet, og vi får flere rom til å jobbe med prosesser i. For noen prosesser er kortvarige, spontane og tar liten plass, mens andre er gjennomtenkt, planlagt, kan trenge stor plass og være langvarige. Ved å organisere med fløyer får vi også bedre alderssammensetninger –vi får samlet 1-3 år og 3-6 år. Vi vet at dette gir gode forutsetninger for god gruppedynamikk i det at de små har noen å strekke seg etter og lære av, mens de større barna lærer seg å ta hensyn og hjelpe de mindre.

Et viktig aspekt ved denne utforskende måten å jobbe på er åpenheten for resultatet. Akkurat som i vitenskapelig forskning der de prøver ut ulike teorier, stiller spørsmål ved, lager hypoteser og forkaster dem i løpet av arbeidsgang – skal vi la barna prøve, feile og finne ut av. Dette krever mye fokus på voksenrollen og hvor stor plass vi skal ta, når vi skal veilede og støtte, og når vi må klare å se på, lytte og ikke ta stor plass i prosessen.

«Voksenrollen handler framfor alt om å la seg inspirere av barnas nysgjerrighet og deres spørsmål, å holde liv i deres spørsmål, å studere hvordan de søker svar på spørsmålene sine, å lære seg å beherske lyttingens og spørringens kunst og som voksne ikke å gi barna svarene før de har stilt spørsmålene» (Jonstøij og Tolgraven 2003, s.31).

«SE MEG! HELE MEG!» - et prosjekt om barns seksualitet

Personalet i Bjørkekroken barnehagen ønsker å gjøre barna som går i barnehagen vår i best mulig stand til å sette grenser for seg selv, si nei og søke andre trygge voksne for hjelp når de trenger det. At Nordre Follo kommune er opptatt av tidlig innsats på dette området er svært avgjørende for hvordan barna i kommunen blir rustet for å kunne stoppe en eventuell overgriper. Vi vil følge progresjonsplanen og tilpasse den etter barnas forutsetninger. Det skal være en rød tråd i utvikling fra ettåringen til seksåringen.

Det er bedre å bygge barn enn å reparere voksne!

Medvirkning

Medvirkning handler ikke om at barna skal få bestemme alt eller gjøre som de vil, men at barna skal få medvirke på sin egen hverdag. Det henvises til både Barnehageloven, grunnloven og FNs barnekonvensjon om barnas rett til å medvirke på egen hverdag. Gjennom at barna får medvirke får de en viktig kompetanse som de vil få nytte av resten av livet – for det er en kompetanse som ruster dem til å samarbeide og ivareta sine egne behov. I Bjørkekroken barnehage skal vi legge til rette for og ikke minst oppmuntre barna til å gi uttrykk for hvordan de opplever innholdet, miljøet og livet i barnehagen. Barna skal erfare at deres stemmer teller og at de har og skal ha innflytelse på hva som skjer i hverdagen deres. Rammeplanen skriver at barnas synspunkter skal tillegges vekt i samsvar med deres alder og modenhet. Og at barna ikke skal overlates et ansvar de ikke er rustet til å ta. Dette ansvaret skal de voksne ivareta.

Vi skal bruke barnesamtaler for å sikre at barna blir hørt, samt sørge for arenaer der barna er med på å planlegge, komme med innspill og evaluere underveis. Barnas evalueringer og tilbakemeldinger er avgjørende for hvordan vi arbeider og former hverdagen deres.

KAPITTEL 4 - Dokumentasjon og vurdering

Barnehagen vil gjennom året dokumentere og evaluere arbeidet for å sikre at personalet jobber mot målene i årsplanen og Rammeplanen. Avdelingene vil hver uke/måned sende ut en evaluering som beskriver hva avdelingen har jobbet med og hvor veien går videre. I forhold til arbeidet som utføres på avdelingene skal de foresatte motta en plan for kommende uke/måned hver uke/måned, men det er viktig å merke seg at vi skal være lydhøre for barnas innspill og ideer så planene kan endres eller gjøres om fortløpende. Når vi har «Se meg! Hele meg» samlinger kan det være vanskelig å forutse hva barna ønsker å ta opp, hvilke spørsmål de har eller hva de lurer på – men her vil vi informere dere om samlingen og innholdet i etterkant av samlingen slik at dere er forberedt på eventuelle samtaleemner som kan dukke opp rundt middagsbordet eller i bilen på vei hjem. Barnehagen vil bruke pedagogisk dokumentasjon til å synliggjøre barnas læringsprosesser ved bruk av bilder med beskrivende tekst samt Facebook siden vår.

Vi gjennomfører avdelingsmøter og personalmøter etter behov, og bruker møtene som en arena for refleksjon over egen praksis og egen rolle som voksen, arbeid med tema «Se meg! Hele meg!» og prosess som metode.

KAPITTEL 5 - Viktige datoer

Det er mye som skjer i løpet av et barnehageår. Derfor har barnehagen utarbeidet en aktivitetskalender slik at dere skal ha oversikt over ulike aktiviteter, planleggingsdager og når barnehagen er stengt. Det vil komme mer informasjon om de ulike arrangementene og viktige hendelser som foreldremøte når det nærmer seg.

5.1 Aktivitetskalender

HVA:	NÅR:
Høsten/vinter 2021	
Planleggingsdager- barnehagen er stengt	16-17.august
Foreldremøte (fysisk eller via Teams)	
Brannvernuke	Uke 38
Markering av FN-dagen	24.oktober
Planleggingsdag – barnehagen er stengt	17.november
Kirkevandring i Langhus kirke for 4-5 åringene	Oppslag på avdelingene om dato
Luciafeiring	13.desember
Nissefest for barna	17.desember ?
Vår/sommer 2022	
Markering av samefolkets dag	4.februar (6.februar)
Barnehagedagen	9.mars
Påskegrill	13.april
Påkestengt	12-15. april og 18.april
Offentlig høytidsdag – barnehagen er stengt	17.mai og 26.mai
17.mai fest	16.mai
EID markering	Mai
Planleggingsdag	20.juni
Markering for skolestarterne	Kommer informasjon
Markering av PRIDE	Juni – dato kommer
Sommerfest for barn, foreldre og personal – i regi av FAU og personal	Juni – dato kommer
Foreldremøte for nye foreldre	Vår 2021

KAPITTEL 6 - Diverse

Avdelingene barnehageåret 2021/2022:

TODDLERNE 18 barn (1-3 år)
Magnhild R. (pedagogisk leder) Maria (pedagogisk leder) Larisa (barnehagelærer på disp.) Kaja (fagarbeider) Vivian (assistent) Bente (assistent) Mail: magnhild.rindli@nordrefollo.kommune.no maria.ashtiani@nordrefollo.kommune.no Telefon: 414 19 073
UTFORSKERNE 30 barn (3-6 år)
Elisabeth (pedagogisk leder) Magnhild B. (pedagogisk leder) Hilde (assistent) Tone (assistent 80%) Kine (fagarbeider/ABLU-student 60%) Marwa (assistent 60%) Mail: Magnhild.BruasetBach@nordrefollo.kommune.no elisabeth.augensen@nordrefollo.kommune.no Telefon: 907 27 601 / 907 47 651
Virksomhetsleder: Camilla Bløndal
Mail: camilla.blondal@nordrefollo.kommune.no Telefon: 91 37 19 38